Cetățenilor ucraineni care au depășit șase luni de prezență în România le revin obligații fiscale suplimentare

Autori:

- ***Corina Mîndoiu, Partener, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România***
- ***Andra Ciotic, Senior Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România***

În luna august a acestui an s-au împlinit șase luni de când primii cetățeni ucraineni au ajuns în România pentru a căuta aici protecția, atât fizică, cât și financiară, a lor și a familiilor lor.

Conform datelor disponibile, din cele aproximativ 1,5 milioane de cetățeni ucraineni care au intrat în România începând cu 24 februarie a.c., peste 87.000 au rămas la noi în țară, fiind încă prezenți aici. O parte dintre aceștia s-au încadrat în muncă, activând în domenii precum cel al industriei prelucrătoare, construcții, hoteluri și restaurante sau comerț, iar altă parte și-a înființat mici afaceri de familie în România.

Peste 6.400 de cetăţeni ucraineni sunt integraţi pe piaţa muncii din România, potrivit celor mai recente statistici ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, fiind înregistrate 6.420 de contracte active ale cetăţenilor ucraineni, dintre care 4.282 sunt contracte care au data de început a activităţii exact în ziua declanșării conflictului din Ucraina. Din total, 1.155 sunt înregistrate în industria prelucrătoare, 616 în construcţii, 495 în hoteluri şi restaurante, în comerţul cu ridicata şi amănuntul sau

reparaţii autovehicule şi motociclete, iar 345 în domeniul activităţilor de servicii administrative sau a activităţilor de servicii suport.

Cei mai mulţi dintre ucraineni, 1.297, şi-au găsit loc de muncă în Bucureşti, 435 în judeţul Bistriţa-Năsăud, 269 în judeţul Timiş, 235 în judeţul Arad, 216 în judeţul Maramureş, 161 în judeţul Bihor şi 150 în judeţul Argeş, relevă datele ministerului.

Ce înseamnă din perspectiva fiscală, pentru un cetățean ucrainean, prezența în România pentru o perioadă mai mare de șase luni și la ce detalii din legislația fiscală din România ar trebui să fie atenți aceștia?

Pe partea de stabilire a reședinței în România și a accesului la piața muncii, lucrurile sunt ceva mai simple și la îndemână, existând unele derogări legislative. Din perspectiva fiscală însă, șederea pe teritoriul României pe o perioadă mai mare de șase luni, mai exact mai mare de 183 de zile, se poate translata în obligații fiscale suplimentare.

Astfel, legislația fiscală din România prevede obligația completării formularului *Chestionar pentru stabilirea rezidenţei fiscale a persoanei fizice la sosirea în România* de către orice persoană fizică care sosește în țara noastră și va avea o şedere pentru o perioadă sau mai multe perioade care depăşesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat.

Chestionarul menționat se depune, la autoritățile fiscale române competente, doar după împlinirea perioadei de 183 de zile de prezență în țară, având ca scop stabilirea statutului fiscal în România a persoanei fizice, respectiv de persoană fizică rezidentă fiscal în România sau nerezidentă. Acest lucru se întâmplă prin emiterea unei *Notificări privind îndeplinirea condițiilor de rezidență* de către autoritățile

fiscale.

Prin urmare, pe baza situației personale ce urmează să fie analizată, de la caz la caz, de către autoritățile fiscale, acestea pot concluziona că persoana în cauză îndeplinește sau nu condițiile pentru a fi considerată rezidentă fiscal în România.

Prin urmare, cetățenii ucraineni pentru care se constată, în urma analizei punctuale, că îndeplinesc condițiile din legislația românească, pentru a fi încadrați ca rezidenți fiscali români, vor deveni impozabili în România, pe veniturile lor globale.

Dacă anumite disponibilități bănești au fost transferate deja în România, decizia în sine a determinat, pentru cetățeanul respectiv, ca sursa ulterioarelor venituri din deținerea acestora, precum venituri din dobânzi, să fie una română, ceea ce, pe cale de consecință, duce la impozitarea automată a acestor venituri în România.

Rezidența fiscală în România atrage obligația de declarare aici și de impozitare corespunzătoare a eventualelor venituri externe pe care cetățeanul ucrainean le-ar putea obține, încă din prima zi de prezență aici: fie din închirierea unei proprietăți deținute în afara României, fie din deținerea și/sau transferul unor acțiuni la societăți străine sau alte investiții similare pe care cetățeanul ucrainean le-ar putea avea.

Toate aceste obligații suplimentare, de declarare și de plată a obligațiilor fiscale în România, cad în sarcina cetățeanului ucrainean. Important de menționat este faptul că ședereа în România, prin stabilirea reședinței aici, atrage, de asemenea, calificarea cetățeanului ucrainean drept contribuabil la sistemul de asigurări sociale obligatorii din România – cu posibile obligații de plată suplimentare pentru veniturile personale obținute din România și/sau din afara României, după

caz.

Dacă, în ceea ce privește veniturile personale, altele decât cele salariale, rezidența fiscală joacă un rol important și este necesară determinarea acesteia pe baza procedurii amintite mai sus, din perspectiva veniturilor din salarii, lucrurile stau diferit.

Astfel, cetățenii ucraineni angajați în România datorează atât impozit pe venitul din salarii, cât și contribuțiile sociale obligatorii, pentru activitatea salarială desfășurată la noi în țară, similar unui angajat român, fără obligații personale suplimentare, de declarare sau de plată. Este exact cazul celor peste 6.400 de cetățeni ucraineni înregistrați pe statele de plată ale unor companii românești, care figurează în statisticile Ministerului Muncii.

Pe de altă parte, în cazul cetățenilor ucraineni care lucrează în România, dar sunt plătiți în continuare de un angajator ucrainean, este de menționat faptul că obligațiile de declarare și de plată a obligațiilor fiscale datorate în România, atât din perspectiva impozitului pe venitul din salarii, cât și a contribuțiilor sociale obligatorii, cad doar în sarcina cetățeanului ucrainean.

Concluzia este una singură: nu există derogări speciale de la prevederile generale ale legislației fiscale din România pentru cetățenii ucraineni refugiați de război. Mai mult, schimbarea rezidenței fiscale în cea română, prin îndeplinirea condițiilor specifice din legislație, coroborat cu prevederile Convenției pentru evitarea dublei impuneri dintre România și Ucraina, atrage obligații fiscale suplimentare pentru cetățenii ucraineni stabiliți în România.